

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-02-06/2014

P/14/090

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/090 – Organizacja i finansowanie przejść granicznych na terenie województwa lubelskiego.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie.

Kontroler Antoni Kasowicz, główny specjalista k. p, upoważnienie do kontroli nr 87603 z dnia 13 marca 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 - 2)

Jednostka kontrolowana Nadbużański Oddział Straży Granicznej, ul. Trubakowska 2, 22-100 Chełm zwany dalej „NOSG lub Oddział”.

Kierownik jednostki kontrolowanej gen. bryg. SG Jarosław Frączyk, Komendant NOSG od dnia 12 kwietnia 2011 r. („Komendant”). Poprzednio Komendantem był płk SG Marian Pogoda.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując ocenę pozytywną, NIK uwzględniła w szczególności:

- zadowalający stopień wyposażenia Placówek Straży Granicznej (PSG) w obiekty infrastruktury, wyposażenie, urządzenia i sprzęt kontrolny, niezbędne do prowadzenia sprawnej i skutecznej kontroli na przejściach granicznych,
- sukcesywne działania NOSG, we współpracy z Lubelskim Zarządem Obsługi Przejść Granicznych (LZOPG), na rzecz realizacji zmieniających się potrzeb PSG w zakresie ich doposażenia w nowe urządzenia i sprzęt kontrolny, wynikających ze zmian w technologii odpraw i sytuacji na przejściach granicznych,
- sukcesywne prowadzenie nadzoru w zakresie prawidłowego wykorzystywania przez PSG w kontroli na przejściach granicznych składników majątkowych, w tym urządzeń technicznych i sprzętu kontrolnego udostępnionego SG przez LZOPG,
- zapewnianie PSG sprzętu zastępczego na czas legalizacji lub napraw sprzętu uszkodzonego.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena stopnia zaspokojenia potrzeb SG w zakresie wyposażenia jej w składniki majątkowe, niezbędne do prowadzenia sprawnej i skutecznej kontroli na przejściach granicznych.

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2011 – 2013 NOSG w Chełmie, jak wyjaśnił Komendant Oddziału, na bieżąco kierował wnioskami do Lubelskiego Zarządu Obsługi Przejść Granicznych (LZOPG) dotyczące wyposażenia Placówek Straży Granicznej (PSG), obsługujących przejścia graniczne. Konieczność wyposażania ich wynika m. in. z powodu: zmieniających się przepisów prawa krajowego i wspólnotowego, zmiany natężenia ruchu granicznego, rozszerzenia jego zakresu, wprowadzanych usprawnień, zmieniającej się technologii odpraw, starzejącej się infrastruktury i wyposażenia przejść oraz potrzeby ich unowocześniania. W przypadku braku możliwości zrealizowania wniosków, jak stwierdził Komendant, Oddział otrzymywał informację o przyczynach takiej decyzji, był to brak środków finansowych. Dokonane zakupy sprzętu i wyposażenia do kontroli na przejściach granicznych przez LZOPG - jak podkreślił w wyjaśnieniu Komendant – pozwoliły na prowadzenie skutecznej kontroli na przejściach granicznych. Dotychczasowe zasady zaopatrywania w sprzęt i urządzenia przez LZOPG sprawdziły się i nie należałoby dokonywać ich zmian.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 13, 14 - 15)

Mimo pozytywnej oceny Komendanta, dotyczącej zaopatrywania SG w sprzęt i urządzenia niezbędne do kontroli, na koniec 2013 r. nie były zrealizowane potrzeby PSG, zgłoszone przez NOSG do LZOPG, w zakresie²:

- pierwszego wyposażenia w sprzęt komputerowy, kwaterunkowy i techniki oraz 12 sztuk tablic LED po wykonaniu częściowej modernizacji przejścia w Zosinie (10 i 27.05.2013 r.),
- wyposażenia budynku Kolejowego Przejścia Granicznego (KPG) w Terespolu w urządzenia umożliwiające transport osób niepełnosprawnych na piętro budynku oraz nie wymieniono drzwi do magazynu broni (12.08.2011 r. i 15.02.2013 r.),
- zapewnienia oświetlenia torów nr 1 i 3 na mostkach kolejowych KPG w Terespolu (28.02.2011 r.),
- wyposażenia w wc posterunku wartowniczego przy moście granicznym Drogowego Przejścia Granicznego (DPG) w Terespolu 31.08.2011 r.,
- poprawy organizacji ruchu pojazdów w terminalu samochodowym w Koroszczynie (DPG Kukuryki), montażu sygnalizacji świetlnej przy szlabanach wjazdowych i wyjazdowych na moście granicznym oraz wyposażenia pawilonów kontrolerskich i pomieszczeń SG w lampki, fotele, niszcarki oraz kopiarki (14, 29 i 30.10.2013 r.),
- poprawy warunków higieniczno-sanitarnych na KPG w Dorohusku poprzez: postawienie przy kolejowym moście przenośnego wc (obecne w bardzo złym stanie technicznym), zapewnienie dostępu do wody w pomieszczeniu dla służby i wc oraz postawieniu kontenera na śmieci (15.09.2011 r.),
- dostosowania pomieszczenia nr 39 w budynku nr 1 na DPG w Dorohusku do wymogów pozwalających na otrzymanie świadectwa akredytacji bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego dla lokalizacji SUŁT TURKUS przez ABW (15.03.2013 r.),
- realizacji wniosków zawartych w piśmie z 26.03.2013 r., dotyczących DPG w Dorohusku tj.: wykonania instalacji w systemie kontroli dostępu dodatkowego

² W nawiasach podano daty pism, którymi NOSG lub Komendant PSG zgłaszał potrzeby do LZOPG.

- punktu dostępowego dwustronnego działania do drzwi 115a, oddzielających korytarze na parterze budynku nr 10 i korytarz do pomieszczeń techników kryminalistyki i przesłuchań, celem zabezpieczenia pomieszczeń i ustanowienia stref ochronnych w obiekcie; zainstalowania w systemie monitoringu czterech dodatkowych kamer w budynku nr 10 (dwóch szt. w korytarzu głównym oraz po jednej w korytarzu do pomieszczeń techników kryminalistyki i przesłuchań); wykonania łącza teletechnicznego światłowodowego pomiędzy bramką radiometryczną zlokalizowaną przy kolejowym moście granicznym a siedzibą PSG kolejowego przejścia; wykonania bramy w ogrodzeniu otaczającym teren, na którym zlokalizowany jest budynek nr 10, celem stworzenia możliwości wyjazdu w kierunku granicy; zamontowania kraty w drzwiach wraz z punktami dostępowymi w korytarzu izby zatrzymań, celem rozdzielenia pomieszczeń dla osób osadzonych i zatrzymanych; zakupu trzech sztuk niszczarek spełniających normę DIN-4 i przenośnego urządzenia radiometrycznego do pomiaru promieniowania jonizującego (LZOPG wycofał z użytkowania przyrząd RKP-2); zastąpienia żaluzji w oknach pawilonów kontrolerskich specjalną okleiną, uniemożliwiającą podróżnym wgląd do pawilonu z zewnątrz, a jednocześnie pozwalającą funkcjonariuszom dokonującym odpraw na swobodną obserwację terenu przejścia z wnętrza pawilonu,
- zamontowania tablic zmiennej treści typu LED: 12 sztuk w Zosinie oraz 14 sztuk w Sławatyczach (27.05.2013 r.),
  - doposażenia przejścia granicznego w Sławatyczach w: dwa ręczne wykrywacze metali, trzy kolczatki drogowe, dwa zestawy do oznaczania strefy niebezpiecznej, 17 urządzeń do badania autentyczności dokumentów (topskan), 17 lup z podświetleniem na statywie, 17 lup UV Regula 1017, 20 zestawów komputerowych, 17 czytników biometrycznych 3M RTE 8000, 17 czytników linii papilarnych oraz 10 drukarek (15.02.2013 r.),
  - doposażenia przejścia granicznego w Hrebennem w: dodatkowe kamery monitoringu oraz tablice informacyjne LED, wiatę oddzielającą pas ruchu od parkingu w części dla pojazdów nadgabarytowych na kierunku wyjazdowym, zadaszenia wyjścia z pawilonu odprawy sąsiadującej z pasem odprawy, kabinę kontrolerską (podwójną) wewnątrz pawilonu odprawy celnej dla autobusów na kierunku wjazdowym (15.02.2013 r.).

(dowód: akta kontroli str.16 - 17)

2. W wyjaśnieniu Naczelnik Wydziału Techniki i Zaopatrzenia (WTiZ) stwierdził, iż LZOPG w pełni zabezpiecza na drogowych i kolejowych przejściach granicznych utrzymanie w odpowiednim stanie higieniczno sanitarnym pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, oświetlenie, ogrzewanie, sprzątnięcie, klimatyzację i wentylację oraz dostawy wody i energii elektrycznej, w tym z urządzeń zapewniających bezawaryjne zasilanie w energię elektryczną w przypadku jej zaniku w sieci. PSG nie występowały o założenie: telefonów w użyczonych obiektach, systemów kontroli dostępu z rejestracją osób wchodzących przez system telewizji dozorowej, sygnalizacji alarmowej czy systemów przeciwpożarowych. W latach 2011 – 2013, NOSG nie kierował pism do LZOPG w tej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 18 - 19)

3. Na koniec 2013 r., jak potwierdził w wyjaśnieniu Komendant NOSG, potrzeby PSG w zakresie zapewnienia obiektów infrastruktury, wyposażenia, urządzeń i sprzętu kontrolnego, niezbędnego do prowadzenia sprawnej i skutecznej kontroli na przejściach granicznych w Dorohusku, Hrebennem oraz na KPG w Hrubieszowie zostały przez LZOPG w pełni zabezpieczone. Placówka SG w Terespolu, wykonująca

działania kontrolne na przejściach granicznych w Kukurykach, Terespolu i Sławatyczach, została wyposażona na poziomie pozwalającym skutecznie realizować ustawowe zadania. Natomiast potrzeby DPG w Zosinie zabezpieczono w minimalnym zakresie umożliwiającym jego funkcjonowanie (przejście to w trakcie kontroli było w trakcie kompleksowej rozbudowy).

Obiekty infrastruktury, wyposażenie, urządzenia i sprzęt LZOPG przekazuje w użytkowanie tylko PSG, wykonującym zadania kontrolne na przejściach granicznych, które na koniec 2013 r. użytkowały:

- 17 budynków,
- 60 pawilonów w tym: 54 do kontroli paszportowej oraz 6 pawilonów wartowniczych,
- sprzęt kwaterunkowy i gospodarczy³.

PSG, prowadzące kontrole na przejściach granicznych, otrzymywały bezpośrednio od LZOPG sprzęt i urządzenia. NOSG nie otrzymywał od LZOPG sprzętu i urządzeń, a tym samym nie dokonywał jego podziału na poszczególne placówki. Zgodnie z decyzją nr 151 z dnia 23 grudnia 2013 r. Komendanta NOSG w sprawie ustalenia zasad rachunkowości - NOSG nie był i nie jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji użytych składników majątkowych przez LZOPG, uwzględniającej jego wartość i stopień zużycia. Na koniec 2013 r. Placówki Straży Granicznej dysponowały urządzeniami i sprzętem kontrolnym, otrzymanym od LZOPG, w tym m.in.: analizatorami spalin, daktyloskopami, dalmierzami laserowymi, defektoskopami stałomagnetycznymi, detektorami dwutlenku węgla, drukarkami sublimacyjnymi, grubościomierzami powłok lakierniczych, kolczatkami drogowymi, lampami UV, lupami z podświetleniem na statywie, lustrami inspekcyjnymi, miernikami skażeń, mikroskopami monookularowymi i stereoskopowymi, wideokamerami, monitorami promieniowania, radiometrami, urządzeniami typu Regula, ręcznymi wykrywaczami metali, dwoma stacjonarnymi monitorami promieniowania PM-5000, statywami reprodukcyjnymi, urządzeniami do badania autentyczności dokumentów, wideoendoskopami, zestawami do pobierania odcisków butów, zestawami narzędzi kontrolerskich, aparatami cyfrowymi i kamerami, defektoskopami, detektorami promieniowania, monitorami skażeń radioaktywnych, stanowiskami do fotografii sygnalicyznej, testerami banknotów, urządzeniami topscan MFX, latarkami, chromatografami gazowymi, sygnalizatorami promieniowania, urządzeniami do wykrywania przemytu PM-1703T, dwoma walizkowymi zestawami znaków drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 13, 20, 21 – 31, 32 – 34, 35 - 37)

4. W latach 2011 – 2013, PSG zwróciły do LZOPG następujący sprzęt i urządzenia: trzy aparaty fotograficzne, bramkę radiometryczną, centralę telefoniczną, pięć czytników paszportów, 19 drukarek, fax, gilotynę, dwa komputery, kontener odpraw, siedem krzeseł, sześć klimatyzatorów, trzy kserokopiarki, trzy laptopy, dwa monitory, notebook, pięć niszczarek, dwa rejestratory obrazu z kamer, dwa routery, trzy radiotelefony, urządzenie RKP, pięć telefonów, dwa testery banknotów, urządzenie EKO, zestaw komputerowy oraz 29 sztuk sprzętu biurowego. Zwrot ww. sprzętu spowodowany był nadmiernym zużyciem, niespełnianiem wymagań programowych w stosunku do aplikacji wykorzystywanych w SG, częstymi awariami, czy brakiem

³ Apteczki, biurka, budy dla psów, dozowniki na mydło, papier toaletowy, ręczniki fotele, gabloty, gaśnice, godła państwowe, grzejniki, kanapy, kasety, klimatyzatory, kojce dla psów, komody, kontenery jezdne, konwektory (grzejniki elektryczne), kosze, kozetki, krzesła, lampy, leżanki, lustra, ławy, łączniki, mównice, nawilżacze powietrza, odkurzacze, parawany medyczne, podstawki pod komputery, pojemniki na papier toaletowy, ręczniki, półki pod prysznic, przedłużacze, przystawki do biurek, regały, sejfy gabinetowe, stojaki do map, stoliki, stoły, suszarki do rąk, szafy, szafki, szczotki, szlifierki kątowe, szczypce kowalskie, tablice, taborety, tapczany, verticale, wentylatory, wersalki, wiertarki akumulatorowe, wieszaki, witryny, wykładzina PCV, zegary ścienne, znaki drogowe oraz żaluzje.

możliwości wykonania wzorcowania. Wycofany z użytkowania sprzęt i urządzenia zastąpiono nowymi, spełniającymi parametry wymagane w SG.

(dowód: akta kontroli str. 38)

5. Wydziały NOSG: Graniczny, Techniki i Zaopatrzenia oraz Łączności i Informatyki prowadziły ewidencję sprzętu i wyposażenia udostępnionego nieodpłatnie przez LZOPG na podstawie przekazanych przez PSG kopii protokołów nieodpłatnego przekazania sprzętu w użytkowanie oraz dokonywanych corocznie spisów stanu posiadanego sprzętu w użytkowaniu. Prowadzona ewidencja dla poszczególnych PSG zawierała następujące dane: nazwa sprzętu/wyposażenia, ilość, numer fabryczny oraz numer urządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 39 – 40)

Postępowanie z użytkowanym przez funkcjonariuszy SG sprzętem określają wymogi zarządzenia nr 5 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie określenia zasad gospodarowania mieniem będącym w zarządzie Straży Granicznej⁴. Wymogi te dotyczą również mienia przekazanego przez LZOPG, co potwierdził Naczelnik WTiZ w wyjaśnieniu. Funkcjonariusze SG odpowiadają na takich samych zasadach za sprzęt służbowy Straży Granicznej jak i sprzęt przekazany przez LZOPG.

W kontrolowanym okresie nie zawierano z funkcjonariuszami SG umów o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 maja 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu zawierania umów o wspólnej odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy⁵.

W przypadku powstania szkód, zasady odpowiedzialności i postępowania określają wytyczne nr 1 Komendanta NOSG z dnia 17.02.2012 r. w sprawie postępowania w przypadkach szkód wyrządzonych w mieniu będącym w dyspozycji NOSG. Funkcjonariusze użytkujący sprzęt mają możliwość wykupienia ubezpieczenia OC od szkody wyrządzonej w pobranym mieniu służbowym, które obejmuje uszkodzenie mienia z winy funkcjonariusza oraz jego zagubienie.

6. W latach 2011-2013 Komendant NOSG nie występował do Wojewody Lubelskiego w sprawach dotyczących udostępniania SG obiektów infrastruktury, wyposażenia, urządzeń i sprzętu kontrolnego, niezbędnych do prowadzenia sprawnej i skutecznej kontroli na drogowych i kolejowych przejściach granicznych. Kierował do LZOPG wystąpienia dotyczące doposażenia PSG w sprzęt i urządzenia służące prowadzeniu kontroli granicznej (omówiono w pkt. 1 wystąpienia).

7. W zakresie użytkowania obiektów infrastruktury, wyposażenia, urządzeń i sprzętu kontrolnego obowiązywało zarządzenie nr 5 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie określenia zasad gospodarowania mieniem będącym w zarządzie Straży Granicznej (wydanym na podstawie art. 9 ust. 7 pkt 6 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej⁶.

---

⁴ Dz. Urz. KGSG Nr 2, poz. 6, ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 107, poz. 680. Gdyby wystąpił przypadek powierzenia odpowiedzialności majątkowej za powierzone mienie wyłącznie jednemu funkcjonariuszowi, wówczas będzie miało zastosowanie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie zasad i trybu powierzenia mienia funkcjonariuszom Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 51).

⁶ Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675 ze zm.

8. W latach 2011, 2012 oraz 2013 r., NOSG nie ponosił wydatków na zakup urządzeń i sprzętu do kontroli prowadzonych na przejściach granicznych oraz jego naprawy i legalizacje, czy naprawy obiektów infrastruktury.

Na zakup własnego wyposażenia, urządzeń i sprzętu kontrolnego, używanego do ochrony granicy państwowej poza przejściami granicznymi, Oddział poniósł wydatki ogółem odpowiednio: 799,9 tys. zł, 801,2 tys. zł oraz 1 805,3 tys. zł. Zakupów dokonano ze środków: budżetowych, UE, Frontexu oraz Funduszu modernizacji bezpieczeństwa publicznego. Na naprawy i legalizacje własnego sprzętu i urządzeń wydatkowano odpowiednio: 561,3 tys. zł, 738,0 tys. zł oraz 815,0 tys. zł, a na remonty obiektów własnych oraz ich modernizacje: 1 139,7 tys. zł, 7 073,7 tys. zł oraz 14 029,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 39 - 40)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia⁷ pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Ocena prawidłowości i stopnia wykorzystania w kontroli na przejściach granicznych składników majątkowych, udostępnionych SG przez LZOPG, w tym urządzeń technicznych i sprzętu kontrolnego.

1. Zgodnie z § 7 pkt. 4 „Regulaminu Organizacyjnego Komendy NOSG” do zadań Wydziału Granicznego należało: nadzorowanie właściwego wykorzystania sprzętu specjalistycznego służącego do kontroli ruchu granicznego oraz ochrony granicy państwowej. W ramach realizacji tego zadania w okresie 2011-2013 Wydział prowadził stały nadzór, w tym:

- w 2011 r. – sześć nadzorów w PSG w: Terespolu, Dorohusku i Hrebennem, w zakresie wykorzystania:
  - sprzętu do badania autentyczności dokumentów, będącego na wyposażeniu pawilonów kontrolerskich i sprzętu wspomagającego odprawy (Terespol - 3 nadzory). Uwagi nie dotyczyły przejścia granicznego (dotyczyły patroli na mostach);
  - stacjonarnych monitorów promieniowania, sprzętu do kontroli granicznej oraz będącego na wyposażeniu pawilonów kontrolerskich (Dorohusk – 2 nadzory). Uwagi dotyczyły dodatkowego wyposażenia funkcjonariuszy dokonujących odpraw samochodów osobowych w sygnalizatory promieniowania typu PM 1703 GN;
  - stacjonarnych monitorów promieniowania, sygnalizatora promieniowania gamma Radiaton Pager oraz PM 1401 M (Hrebenne – 1 nadzór); brak uwag;
- w 2012 r. – osiem nadzorów w PSG w: Terespolu, Dorohusku, Hrubieszowie i Hrebennem, w zakresie wykorzystania sprzętu i urządzeń do:
  - wykrywania przewozu broni, materiałów wybuchowych i substancji narkotycznych oraz sygnalizatorów promieniowania jonizującego i bramek radiometrycznych (Terespol – 3 nadzory). Uwagi dotyczyły: monitorowania sprzętu do kontroli radiometrycznej, a w przypadku wykrycia jego niesprawności przekazywania do WTiZ, celem jego naprawy;

⁷ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- wykrywania broni, amunicji, materiałów wybuchowych i substancji narkotycznych (Dorohusk – 1 nadzór). Uwagi dotyczyły: wskazania LZOPG, aby dokonano właściwego ustawienia parametrów bramek radiometrycznych;
- kontroli radiometrycznej, badania autentyczności dokumentów oraz wykorzystania sprzętu Punktu Obserwacji Technicznej POT (Hrubieszów – 2 nadzory). Uwagi dotyczyły POT, nie dotyczyły przejść granicznych;
- kontroli radiometrycznej, badania autentyczności dokumentów oraz kamer endoskopowych i typu Regula (Hrebenne – 2 nadzory). Uwagi dotyczyły: zmiany miejsca przechowywania urządzeń endoskopowych i kamer, zgłoszenia do LZOPG awarii stacjonarnego monitora promieniowania jonizującego oraz prowadzenia ewidencji wydawanych do służby urządzeń endoskopowych;
- w 2013 r. – siedem nadzorów w PSG w: Terespolu, Sławatyczach, Dorohusku, Hrubieszowie i Hrebennem w zakresie wykorzystania:
  - sygnalizatorów promieniowania jonizującego oraz sprzętu radiometrycznego (Terespol – 1 nadzór); brak uwag;
  - sprzętu do odprawy granicznej i urządzeń VSC – 4C (Sławatycze – 1 nadzór); brak uwag;
  - sygnalizatorów promieniowania gamma, radiometrycznych przyrządów pomiarowych, spektrometrów, do badania autentyczności dokumentów (Dorohusk – 2 nadzory); brak uwag;
  - urządzeń do kontroli radiometrycznej oraz stacjonarnych monitorów promieniowania jonizującego (Hrubieszów – 1 nadzór); brak uwag;
  - sygnalizatorów promieniowania gamma, sprzętu radiometrycznego oraz do badania autentyczności dokumentów. (Hrebenne – 2 nadzory); brak uwag.

(dowód: akta kontroli str. 43 - 44)

2. Sprzęt wykorzystywany do kontroli granicznej w przypadku uszkodzeń, PSG przekazywały do naprawy lub legalizacji NOSG (sprzęt zakupiony przez NOSG).

Sprawdzono 15 przypadków przekazania do naprawy przez PSG sprzętu do NOSG, w 12 przypadkach sprzęt naprawiany był przez pracowników sekcji Techniki Specjalnej z WTiZ NOSG. Dokonywane naprawy przez własne służby spowodowane były wysokimi kosztami i długimi okresami napraw przez podmioty zewnętrzne i dotyczyły tylko sprzętu pogwarancyjnego.

Odbiór przez PSG sprzętu przekazanego do naprawy wynosił od 0 do 41 dni od daty jego dostarczenia, np.:

- PSG Hrubieszów przekazał do naprawy detektor ITX 0309078-448 3 października 2011 r., odbierając go z naprawy w tym samym dniu,
- PSG Terespol przekazał do naprawy detektor Sabre 4000-40359 17 stycznia 2013 r., odbierając go z naprawy dnia 1 marca 2013 r,

W trzech przypadkach NOSG przekazał sprzęt do naprawy zewnętrznym podmiotom, z tego w dwóch przypadkach przekazał go w dniu otrzymania, a w jednym po 4 dniach. Odbioru z naprawy sprzętu NOSG dokonywał odpowiednio po: 3, 2 i 7 dniach od daty naprawy oraz po 35, 36 i 59 dniach od daty dostarczenia jego do naprawy.

PSG odbierały sprzęt po: 75, 41 i 35 dniach od daty przekazania NOSG sprzętu do naprawy.

Badanie pięciu przypadków przekazania przez PSG sprzętu do legalizacji do NOSG wykazało, że:

- NOSG przekazywał go do legalizacji w okresie od 1 do 11 dni od daty jego otrzymania od PSG,

- NOSG odbierał sprzęt po legalizacji w czasie od 6 do 13 dni od daty legalizacji i od 28 do 50 dni od daty jego przyjęcia od PSG,
- PSG odbierały sprzęt po legalizacji w czasie od 42 do 75 dni od daty przekazania sprzętu do legalizacji.

Każdorazowo na czas legalizacji lub napraw przekazywano sprzęt zastępczy.

(dowód: akta kontroli str. 45 - 46)

3. Poniesione przez NOSG wydatki związane z utrzymaniem sprawności obiektów infrastruktury, wyposażenia, urządzeń i sprzętu SG w latach 2011, 2012 i 2013 wynosiły odpowiednio: 8 024,9 tys. zł, 10 166,4 tys. zł oraz 12 325,9 tys. zł. Nie ponoszono wydatków na rzecz utrzymania majątku udostępnionego nieodpłatnie przez LZOPG, jak również na wykonywanie jego napraw i legalizacji. W latach badanego okresu ze środków Oddziału pokryto wydatki zakupu materiałów eksploatacyjnych (tusze, tonery, papier) dla urządzeń i sprzętu użyczonego. Wysokość tych wydatków wynosiła odpowiednio: 19,0 tys. zł, 18,7 tys. zł i 36,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 47)

4. Efekty działań Placówek SG w: Terespolu, Hrubieszowie, Dorohusku i Hrebennem, przeprowadzających w latach 2011 – 2013 kontrolę graniczną na ośmiu przejściach, przedstawiały się następująco:

a) odmówiono wjazdu na teren obszaru Schengen: w 2011 r. – 11 083 w 2012 r. – 18 933, a w 2013 r. – 21 631 osobom z powodu: wpisu do SIS⁸ do celu odmowy wjazdu, figurowania w wykazie osób niepożądanych, sfalszowanej wizy, braku ważnego dokumentu podróży, nieuzasadnienia celu i warunków planowanego pobytu, uznania osoby za stanowiącą zagrożenie dla porządku, braku ważnego zezwolenia MRG⁹, wykorzystania czasu pobytu na terytorium Polski, braku wystarczającej ilości środków utrzymania na czas przejazdu i pobytu lub braku ubezpieczenia zdrowotnego. Wymienione efekty uzyskano w wyniku użycia następującego sprzętu: MorphoRapid, Livescanner 20, VSC-4C (do badania autentyczności dokumentów), stół daktyloskopijny, zestaw do fotografii sygnalitycznych,

b) liczba trafień w SIS w 2011, 2012, 2013 r. wynosiła odpowiednio: 2 325, 3 639 i 3 788, a liczba wykrytych, fałszywych lub podrabianych dokumentów wynosiła: 560, 678 i 458. Efekty te zostały uzyskane w wyniku użycia sprzętu: VSC-4C, mikroskopu stereoskopowego, lampy UV Regula, lupy do kontroli retrorefleksyjnej folii paszportowej, lampy UV TOPSCAN MFX oraz sprzętu komputerowego z dostępem do baz danych,

c) liczba wykrytych przypadków przewozu środków odurzających i substancji psychotropowych – dwa w 2011 r. na kwotę 150 zł i sześć w 2013 r. na kwotę 7 044,1 tys. zł – dzięki użyciu spektrometru jonowego SABRE 4000, zestawu NARKO 2, zestawu NIK 6000.

d) liczba wykrytych w 2011, 2012 i 2013 r. innych materiałów i towarów (części samochodowe, ikony, sterydy, pojazdy, papierosy, alkohol) wynosiły odpowiednio: 2 676, 745, 1 081, o wartości: 24 808,2 tys. zł, 14 112,0 tys. zł oraz 15 227 tys. zł - dzięki użyciu sprzętu komputerowego z dostępem do baz danych, deteskopu, mini kamery na wysięgniku, zestawu endoskopowego, zestawu narzędzi kontrolerskich do rozkręcania skrytek, endoskopu.

(dowód: akta kontroli str. 48 - 56)

⁸ System Informacyjny Schengen.

⁹ MRG – tzw. „Mały Ruch Graniczny”.

5. Wnioski z kontroli NIK przeprowadzonej w NOSG w 2008 r. zrealizowano w nw. sposób:

- 1) W okresie 2011 – 2013 sprzęt kontrolny przekazywano do legalizacji na 1 – 2 dni przed planowanym terminem, odbierając go po dokonaniu legalizacji w terminie od 1 do 5 dni. NOSG nie ma wpływu na czas trwania legalizacji sprzętu przez podmioty zewnętrzne. Każdorazowo jednak na czas legalizacji lub napraw Placówkom Straży Granicznej przekazywany był sprzęt zastępczy.
- 2) W badanym okresie z funkcjonariuszami SG nie zawierano umów o wspólnej odpowiedzialności majątkowej za powierzone mienie. Spowodowane było to brakiem wyrażonej przez funkcjonariuszy zgody na ich zawarcie. Funkcjonariusz odpowiada za mienie powierzone na podstawie decyzji kierownika jednostki za pokwitowaniem oraz powierzone doraźnie. W przypadku nienależytego wywiązywania się z tego obowiązku stosuje się przepisy o odpowiedzialności wynikające z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego¹⁰

(dowód: akta kontroli str. 14 – 15)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości:

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Lublin, dnia 16 czerwca 2014 r.

Kontroler
Antoni Kasowicz
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie

Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis

¹⁰ Dz. U. Nr 53, poz. 548 ze zm.